

jené rozepře jest snaha, zameziti, by o téže věci nebylo dvakráte po případě vícekrát rozhodováno, by tak nebyly zbytečně obtěžovány soudy, by táž osoba nemusila se dvakráte brániti proti témuž nároku a konečně, což jest nejzávažnější, by po případě v téže věci nebyla vydána protichůdná rozhodnutí. Zastanci opačného mínění sice uvádějí, že se tomu nedá nadobro zabrániti v případě, převyšuje-li vzájemná pohledávka pohledávku zažalovanou. To jest sice pravda, avšak lze a účelno jest aspoň možnost protichůdných rozhodnutí omeziti na případy, kdy vzájemné pohledávky převyšují žalobní nárok. K vůli této jediné nerosrovnalosti nelze však, jak praví správně Klein, připustiti, aby byl ohrožen celý ústav, týkající se vlivu a účinku zahájené rozepře, aby byla ohrožena právní bezpečnost. Při platnosti opačného názoru jest odůvodněna obava, že bude rozhodováno několika rozsudky navzájem si odporujícími, nejen v případě, kdy vzájemná pohledávka převyšuje zažalovanou pohledávku, nýbrž beze všeho obmezení ve všech případech. V praxi vyskytují se začasťe případy, že žalovaný hledí vymyšlením vzájemných pohledávek stížití postavení žalobcovo a protáhnouti vyřízení sporu. Tato snaha, přičítící se poctivému právnímu styku, byla by opačným názorem jen podporována. Tím bylo by dáno čistě do libovůle žalovaného, uplatniti jednu a tutéž pohledávku, namítanou k započtení v jednom sporu, také i v jiném sporu námitkou započtení a po případě ji ještě samostatně zažalovati. Takový postup je vyloučen již povahou věci. Prohlašuje-li žalovaný, že chce svou pohledávku obětovati na uspokojení žalobní pohledávky, nemůže tutéž pohledávku obětovati na vyrovnání jiné žalobní pohledávky, nebo dokonce žádati v jiném sporu její zaplacení. Pokud by kompenzační pohledávka převyšovala žalobní pohledávku, nepřekáží litispendence uplatnění jejího zbytku, ať již námitkou, či žalobou. Obava, že by žalovaný, jsa vázán litispendencí, utrpěl újmu, když by se spor protáhl a pak nedošlo k rozhodnutí o vzájemné pohledávce buď proto, že by byla žaloba zpět vzata, neb žalobce se vzdal žalobního nároku, neb byla žaloba zamítnuta neb odmítnuta z jiných důvodů, a že by musil teprve potom uplatniti vzájemnou pohledávku novou žalobou — není přesvědčující, neboť mu nic nebrání by, obává-li se újmy z průtahu, vzal kdykoliv zpět námitku započtení a podal žalobu navzájem, aneb učinil určovací návrh. Z těchto důvodů přiklonil se plenární senát k názoru, vyjádřenému právními větami.

Čís. 7906.

Předpis zákona o likvidaci jako následku zrušení veřejné obchodní společnosti jest potud povahy dispositivní, že se společníci mohou výslovně usnésti na jiném způsobu vzájemného vypořádání. K opovědi zrušení společnosti jest oprávněn kterýkoliv ze společníků sám o sobě.

Společník jest oprávněn navrhnouti, by byl likvidátor ustanoven soudem a by jím nebyl nikdo ze společníků. O takovém návrhu jest rozhodnouti v nesporném řízení, nejsou-li spornými skutkové předpoklady pro

ustanovení likvidátora soudem pokud se týče, jsou-li ihned prokazatelné.

(Rozh. ze dne 23. března 1928, R I 128/28.)

Rejstříkový soud nevyhověl návrhu veřejného společníka, by se zřetelem na rozsudek ze dne 28. listopadu 1927 o zrušení veřejné společnosti obchodní byla do obchodního rejstříku zapsána likvidace společnosti a aby z důležitých důvodů podle čl. 133 obch. zák. ustanoven byl soudem likvidátor v osobě na věci nesúčastněné. Důvody: Pro návrh není vykázan souhlas všech, zde obou veřejných společníků, kterýž souhlas zákon předpokládá podle čl. 133, 134 a 135 obch. zák. (arg. slova: »einstimmigen Beschluss aller Gesellschafter«, »von den Gesellschaftern«). Rozsudek nemá ustanovení o likvidaci. Druhý společník Josef P. se vyjádřil, že s návrhem nesouhlasí. Poněvadž otázka likvidace a osoby likvidátora jest mezi oběma společníky spornou, lze ji vyřídit, pakli se společníci nedohodnou, jen pořadem sporu (§ 15 uvoz. zák. k obch. zák. a § 2 čís. 7 nesp. říz. Srv. Staub-Pisko). Oběma společníkům se tudíž ukládá, by do 31. prosince 1927 vzhledem ke zrušení společnosti společně učinili vhodné návrhy nebo vykážali, že ohledně likvidace společnosti, ustanovení likvidátora a výmazu firmy nastoupili pořad práva (čl. 129, 133 obch. zák.). Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Ku správným stavu věci a zákonu vyhovujícím důvodům napadeného usnesení, na něž se rekurent odkazuje, dodává se jen ještě toto. Rozsudkem ze dne 28. listopadu 1927 bylo uznáno toliko právem, že se veřejná obchodní společnost Josef P. a Co. prohlašuje za zrušenou. O likvidaci společnosti a o likvidátorech nebylo však nic ustanoveno. V těchto směrech není souhlasu mezi společníky, naopak jest i otázka likvidace společnosti i ustanovení likvidátora mezi společníky sporna. V takovém případě má každý ze společníků žalobou vymáhatelný nárok na předsevzetí likvidace a ustanovení likvidátora a právem proto zdůrazňuje také první soud, že otázky tyto lze vyřídit jen pořadem sporu. Proto také nemůže k žádosti jednoho ze společníků zapsána býti do obchodního rejstříku likvidace společnosti a nemůže býti ustanoven likvidátor.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil rejstříkovému soudu, by znovu rozhodl o opovědi veřejného společníka, nehledě k svému zamítacímu důvodu.

Důvody:

Veřejný společník Alfred B. opověděl k zápisu do obchodního rejstříku také zrušení veřejné společnosti Josef P. a Co. Zrušení společnosti musí býti podle čl. 129 obch. zák. opovězeno k zápisu do rejstříku. Likvidace jest zákonným následkem zrušení, aniž třeba, by společníci výslovně prohlásili, že má býti předsevzata. Za to mohou se společníci výslovně usnésti na jiném způsobu vzájemného vypořádání. Potud

jest předpis zákona o likvidaci jako následku zrušení společnosti povahy dispoziční. Že společnost byla zrušena, není sporno a jest to také prokázáno pravoplatným rozsudkem. Jest tudíž k opovědi zrušení společnosti oprávněn kterýkoli ze společníků sám o sobě. Pokud jde o likvidaci, nebylo tvrzeno, že veřejní společníci ujednali v původní smlouvě nebo dodatečně jiný způsob vypořádání společenského poměru, nastává tedy zákonný důsledek zrušení společnosti, likvidace, a není důvodu, by byl z a s a d n ě odepřen zápis likvidace, rozumí se zároveň s likvidátory a s likvidační firmou. Jde tedy již jen o osobu likvidátorovu. Navrhovatel se domáhá, by byl likvidátor ustanoven soudem a by jím nebyl nikdo z obou společníků. Podle čl. 133 druhý odstavec obch. zák. jest takový návrh i jen jediného společníka přípustný a může býti podle něho uznáno, jsou-li tu důležité důvody, o čemž jest rozhodnuto v řízení nesporném, nejsou-li spornými skutkové předpoklady pro ustanovení likvidátora soudem, pokud se týče, jsou-li ihned prokazatelné. S touto otázkou se nižší soudy neobíraly, a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 7907.

Předpis § 93 (4) konk. ř. platí i pro nucené narovnání v úpadku. Návrh podle § 93 (4) konk.ř. jest přípustným jen, byl-li opřen o nové okolnosti.

(Rozh. ze dne 23. března 1928, R I 225/28.)

Soud první stolice přiznal bance Ž. hlasovací právo ve vnučeném narovnání v úpadku. Rekursní soud odmítl recurs do tohoto usnesení. Důvody: Napadeným usnesením úpadkového soudu rozhodnuto bylo o hlasovacím právu banky Ž. Usnesení to podle § 93 (4) konk. ř. nelze napadati oprávněným prostředkem a jest oprávněný prostředek nepřipustný. Jest tudíž stížnost do výše řečeného usnesení nepřipustná a bylo ji proto podle § 526 c. ř. s. a § 172 konk. ř. ihned odmítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekurs odkazuje se na správné odůvodnění napadeného rozhodnutí. §§ 147 a násl. úpadkového řádu nejednají o právu hlasovacím, nýbrž o podmínkách přijetí návrhu na vyrovnání, a z příslušných, do jisté míry odchylných ustanovení vyrovnávacího řádu (§§ 39 a násl.) nelze vyvozovati, že předpis § 93 (4) úpad. ř. neplatí pro nucené vyrovnání, nanejmé, když se v § 143 (5) úpad. ř. naň zvláště odkazuje. Že rekursní soud pokládal dřívější recurs za přípustný, nemění nic na skutečnosti, že podle § 93 (4) úpad. ř. proti rozhodnutím úpadkového soudu, pokud se týče úpadkového komisaře o propůjčení hlasovacího práva není oprávněného prostředku. Ale napadené rozhodnutí není ani věcně neúplné,